

Arhimandritul Zaharia de la Essex
Cuvânt de mângâiere la vreme de pandemie
(17 martie 2020)

Mulți oameni sunt confuzi și alții se panichează din pricina amenințării epidemiei de Coronavirus care a cuprins toată lumea. Eu însă cred că n-ar trebui să fim așa, pentru că orice face Dumnezeu cu noi, o face din dragoste. Dumnezeu creștinilor este un Dumnezeu bun, un Dumnezeu al milei și al iubirii de oameni, Care iubește lumea¹. Dumnezeu ne-a creat din bunătate, ca să ne împărtășească viața Sa, ba chiar și slava Sa. Când am căzut în păcat, tot din bunătate a îngăduit morții să pătrundă în viața noastră, ca să nu ajungem nemuritori în răutate, ci să căutăm o cale de mântuire. Deși am căzut, nicicând Dumnezeu n-a încetat să Se îngrijească de noi, nu doar cu bunurile materiale necesare pentru dăinuirea neamului nostru [omenesc], ci a trimis proroci și drepti să-I pregătească calea, ca să poată veni și dezlega tragedia noastră, și să poată aduce mântuirea cea veșnică prin Cruce și prin Învierea negrăitei Sale iubiri. A venit și a luat asupra Sa blestemul păcatului, și ne-a arătat până la sfârșit dragostea Sa: „Iubind pe ai Săi cei din lume, până la sfârșit i-a iubit”². Tot ce a făcut Dumnezeu când ne-a creat, când a asigurat cele necesare pentru dăinuirea lumii, când Și-a pregătit calea pentru a veni pe pământ, când Însuși a venit, în persoană, și ne-a lucrat mântuirea în chip așa de minunat – pe toate acestea le-a făcut din bunătate. Și bunătatea Sa este nemărginită. Ne mântuiește și este atât de îndelung-răbdător cu noi, așteptând până ce venim la cunoașterea adevărului³ și aducem pocăință adevărată, ca să putem fi cu El pe vecie. Așa, în fiecare etapă a relației Sale cu omul, Dumnezeul nostru ne arată doar bunătate și milă, care „mai bună este decât viața”⁴; bunătatea este Firea Sa, și pe toate le face spre folosul și mântuirea omului.

Prin urmare, când iarăși va să vină ca să judece lumea, o va judeca un alt Dumnezeu? Nu va fi același Dumnezeu, Dumnezeul milei și iubirii de oameni, Care iubește omenirea? Să nu ne îndoim că ne vom înfățișa înaintea a nimeni altcuiva decât a Dumnezeului Care ne-a făcut și ne-a mântuit. Și iarăși, cu aceeași milă și dragoste ne va judeca. De aceea, să nu ne panicăm, nici să ne clătinăm [în credință], căci același Dumnezeu ne va întâmpina în viața cealaltă și ne va judeca cu aceeași bunătate și îndurare. Unii se tem că le-a sosit ceasul sfârșitului. Epidemia aceasta a Coronavirusului are și o parte bună, pentru că avem câteva săptămâni din clipa în care ne va lovi până la sfârșitul nostru. Putem închina, așadar, acest timp pregătirii pentru întâlnirea cu Dumnezeu, ca mutarea noastră să nu fie pe neașteptate și pe nepregătite, ci după ce ne-am cercetat întreaga viață la fiecare ședere în rugăciune înaintea lui Dumnezeu, uneori mulțumind până la sfârșit pentru tot ce-a făcut Dumnezeu pentru noi, alteori cu pocăință, cerând iertarea fărădelegilor noastre. Nimic nu ne poate vătăma când avem un astfel de Dumnezeu, Care îngăduie toate din bunătatea Sa. Trebuie doar să continuăm să fim mulțumitori până la sfârșit și să facem smerita rugăciune de pocăință pentru iertarea păcatelor noastre.

În ce mă privește, epidemia aceasta mă ajută. Tânjeam să regăsesc rugăciunea pe care am avut-o înainte, cu care pot să-mi cercetez întreaga viață, de la naștere până acum, mulțumind lui Dumnezeu pentru toate binefacerile Sale „cele întru știință și cele întru neștiință”; și, totodată, cu care pot să-mi cercetez întreaga viață pocăindu-mă pentru toate păcatele și fărădelegile mele. Ce minunat să-ți poți cerceta viața în rugăciune, să le pui pe

¹ Cf. Ioan 3:16.

² Ioan 13:1.

³ 1 Timothei 2:4.

⁴ Psalm 62:4.

toate înaintea lui Dumnezeu stăruind în rugăciune! Simți atunci că viața ți se răscumpără. De aceea, situația de acum cu adevărat mă ajută. Nu mă panichez, ci „mă voi îngriji pentru păcatul meu”⁵.

Trebuie să vedem bunătatea lui Dumnezeu în tot ce se petrece acum. Sfinții Părinți au văzut iubirea Sa de oameni. O molimă asemănătoare a avut loc în veacul al patrulea, în pustia Egiptului, secerând mai bine de o treime dintre monahi, iar Părinții ziceau cu mare însuflare că „Dumnezeu seceră sufletele sfinților pentru Împărăția Sa”, și nu se clătinau [în credință]. Domnul Însuși vorbește în Evanghelie despre zilele din urmă, despre încercările și necazurile prin care va trece lumea înainte de a Doua Sa Venire. Nu discernem însă în cuvintele Sale nici tristețe morbidă, nici disperare. Domnul, Care S-a rugat în grădina Ghethsimaniului cu sudoare de sânge pentru mântuirea întregii lumi, spune că atunci când vom vedea grozăviile ce vor premerge cea de-a Doua Venire a Sa, să ne ridicăm însuflețiți capetele, pentru că răscumpărarea noastră se apropie⁶. Unii îmi spun: „Dumnezeu să-Și întindă mâna Sa cea ajutătoare!” – dar tocmai aceasta este mâna lui Dumnezeu! El dorește și lucrează mântuirea noastră „în multe rânduri și în multe chipuri”⁷: „Tatăl Meu până acum lucrează; și Eu lucrez”⁸. Virusul acesta poate fi un mijloc pe care Dumnezeu să-l folosească pentru ca mulți să-și vină în fire și la pocăință, și pentru a seceră multe suflete pregătite de Împărăția Sa cea veșnică. De aceea, pentru cei ce se predau și se încredințează dumnezeieștii purtări de grijă, toate vor contribui la binele lor: „Celor ce iubesc pe Dumnezeu toate li se lucrează spre bine”⁹.

Nu este loc, așadar, de tulburare morbidă. Nici nu trebuie să ne împotrivism măsurilor luate de guvern pentru a reduce răspândirea afecțiunilor pe care le vedem la atâția oameni. Este greșit să acționăm împotriva autorităților. Să facem ce ne spune guvernul, pentru că nu ni se cere să ne lepădăm de credința noastră, ci doar să luăm câteva măsuri pentru binele comun al tuturor, ca să trecem peste încercarea aceasta – și nu sunt deloc nerezonabile. Unii o iau prea mărturisitor, ridică stindardul și fac pe mucenicii și mărturisitorii. Noi, să nu ne îndoim: vom arăta doar supunere față de ordinele guvernului. Este nedrept să facem neascultare de guvern de vreme ce, când ne vom îmbolnăvi, la spitalele lor vom alerga și ei vor fi cei care să suporte cheltuielile și să ne îngrijească. De ce să nu-i ascultăm?

Acesta este cugetul lui Hristos, pe care Dumnezeu l-a arătat în viața Sa pământească, aceasta este porunca apostolească pe care am primit-o: „...să se supună stăpânilor și dregătorilor, să asculte, să fie gata la orice lucru bun, să nu defaime pe nimeni, să nu fie sfăditori, ci îngăduitori, arătând întreaga blândețe față de toți oamenii”¹⁰, și: „Supuneți-vă, pentru Domnul, oricărei orânduiri omenești, fie împăratului, ca înalt stăpânitor, fie dregătorilor...”¹¹. Dacă nu ne supunem stăpânilor noștri, care nu ne cer mult, cum ne vom supune lui Dumnezeu, Care ne dă o lege dumnezeiască, mult mai înaltă decât orice lege omenească? Dacă păzim legea lui Dumnezeu, nu suntem mai presus de legile omenești, spuneau apologeții celui de-a doilea veac, când Imperiul Roman îi prigonea pe creștini.

De mirare că în țara în care trăim, Marea Britanie, fotbalistii arată atâta înțelegere și discernământ încât sunt primii care să-și întrerupă activitatea, supunându-se indicațiilor guvernului de a lua măsuri profilactice! Și ar fi trist ca tocmai noi, cei credincioși, să nu ne ridicăm la măsura fotbalistilor și să nu arătăm aceeași supunere de autorități pentru care se roagă Biserica noastră.

⁵ Psalm 38:18.

⁶ Cf. Luca 21:28.

⁷ Evrei 1:1.

⁸ Ioan 5:17.

⁹ Romani 8:28.

¹⁰ Tit 3:1-2.

¹¹ Vezi 1 Petru 2:13-17.

Dacă ne vor cere să înceteze slujbele Bisericii, să ne supunem pur și simplu, și să binecuvântăm pronia lui Dumnezeu. Mai mult, acest lucru ne aduce aminte de o veche predanie a Părinților din Palestina: în Marele Post, în Duminica Lăsatului-sec de brânză, după iertarea reciprocă, [monahii] ieșeau în pustie timp de patruzeci de zile, fără Liturghie, stăruind, pentru a se pregăti, în post și rugăciune, și se întorceau în Duminica Floriilor ca să prăznuiască după cuviință Patima și Învierea Domnului. Așa și contextul de astăzi ne silește să trăim iarăși ceea ce se păstrase din vechime în sânul Bisericii. Ne vor obliga, adică, să trăim o viață mai isihastă, cu mai multă rugăciune, care va compensa cumva lipsa Dumnezeieștii Liturghii și ne va pregăti să prăznuim cu mai mare dorință și însuflare Patima și Învierea Domnului Iisus. Astfel vom preschimba epidemia aceasta într-o biruință a isihasmului. În tot cazul, orice îngăduie Dumnezeu în viața noastră este din bunătatea Sa și pentru binele omului, căci El niciodată nu dorește să se vatăme în vreun fel zidirea Sa.

Negreșit, și de vom fi lipsiți mai mult timp de Dumnezeiasca Liturghie, vom răbda. Ce primim la Liturghie? Ne împărtășim cu Trupul și Sângele lui Hristos, ce sunt pline de harul Său. Pentru noi, este o mare cinste și binefacere – dar primim, totodată, harul lui Dumnezeu în multe alte feluri. Când săvârșim rugăciunea isihastă, sălășluim în prezența lui Dumnezeu cu mintea în inimă, chemând sfântul Nume al lui Hristos. Dumnezeiescul Nume ne aduce harul lui Hristos, pentru că este nedespărțit de Persoana Sa, și ne duce în prezența Sa. Această Prezență a lui Hristos este curățitoare, ne curățește de fărădelegi și păcate, ne înnoiește și ne luminează inima, ca să ia formă înlăuntrul chipul lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru, Hristos.

De nu vom avea Paștile în biserică, să ne aducem aminte că fiecare contact cu Hristos este Paști. Primim har în Dumnezeiasca Liturghie pentru că Domnul Iisus este prezent acolo, El săvârșește taina și El este Cel ce se împarte credincioșilor. Când însă chemăm Numele Său, pătrundem în aceeași Prezență a lui Hristos și primim același har. De aceea, chiar dacă suntem lipsiți de Liturghie, vom avea pururea Numele Său – nu suntem lipsiți de Domnul. Mai mult, avem și cuvântul Său, și mai ales Evanghelia Sa. Dacă cuvântul Său sălășluiește neîncetat în inima noastră, dacă îl cercetăm și ne rugăm cu acesta, dacă devine limbajul nostru, cu care vorbim lui Dumnezeu tot așa cum ne-a vorbit El – atunci vom avea iarăși harul Domnului. Pentru că cuvintele Sale sunt cuvinte ale vieții veșnice¹², și se săvârșește aceeași taină: primim harul Său și ne sfințim.

Mai mult, cu fiecare prilej în care arătăm bunătate fraților noștri, Domnul se bucură, socotind că am făcut-o în Numele Său, și ne răsplătește. Arătăm bunătate fraților noștri și Domnul ne răsplătește cu harul Său. Este un alt mod prin care putem trăi în Prezența Domnului. Putem primi harul Domnului prin post, prin milostenii și prin orice faptă bună. Așa că, dacă suntem siliți să nu ne adunăm în biserică, ne putem uni în duh, prin aceste sfinte virtuți pe care le știm, înlăuntrul Trupului lui Hristos, Sfânta Biserică, care păstrează unitatea credincioșilor cu Hristos și cu celelalte mădulare ale Trupului Său. Tot ceea ce facem pentru Dumnezeu este o liturghie, căci slujește mântuirii noastre. Liturghia este cel mai mare eveniment din viața Bisericii, în care credincioșii au putința să facă schimb între viețișoara lor și nemărginita viață a lui Dumnezeu. Impactul acestui eveniment ține însă de pregătirea pe care o facem, prin tot ce am amintit: prin rugăciune, fapte bune, post, iubire de aproapele, pocăință.

Pentru aceasta, iubiții mei frați, nu este nevoie să facem mărturisiri eroice împotriva guvernului pentru măsurile profilactice pe care le ia spre binele tuturor oamenilor. Nici să nu deznădăjduim, ci să meșteșugim cu înțelepciune căi prin care să nu pierdem părtașia vie cu Persoana lui Hristos. Nimic nu ne poate vătăma, trebuie doar să facem răbdare un răstimp anume – și Dumnezeu va vedea răbdarea noastră, și va înlătura toată piedica, toată ispita, și

¹² Ioan 6:68.

vom vedea iarăși zorii zilelor de bucurie, și vom prăznui împreună nădejdea și dragostea noastră în Hristos Iisus.

Traducere de Radu Hagi